

Un an de criza

Mai tineti minte saptamana 15 septembrie – 19 septembrie 2008? A fost cosmarul oricarui investitor, iar acele momente se traiesc odata la 30-40 de ani. Ce s-a intamplat atunci a dus la destabilizarea sistemului financiar mondial si la un crah bursier de neimaginat. Socul falimentului uneia dintre cele mai importante banci de investitii din lume s-a raspandit in cateva minute si pe bursa noastra lasandu-ne pe toti fara rasuflare.

Ce s-a intamplat in acel moment istoric? Bursa de la Bucuresti a suferit 3 inchideri sau suspendari ale sedintelor de tranzactionare datorita faptului ca piata scadea cu maximul admis in fiecare zi. Investitorii vroiau sa vanda tot ce puteau pentru a se proteja de tavalugul ce avea sa urmeze si nimeni nu mai vroia sa cumpere nimic. Toti actorii pietei de capital isi vedeau sperantele naruite si nu mai vedeau nicio perspectiva asupra viitorului. In acele momente, am simtit cu totii cum visul pe care il aveam s-a daramat ca un joc de domino, piesa cu piesa, iar constientizarea crizei financiare fara precedent devenea pregnantă. Ne aducem aminte toate acele imagini de pe canalele media in care se infatasa imaginea disperarii in ochii investitorilor.

A fost una una din cele mai negre saptamani din istoria bursei. Acum ne aflam la aniversarea unui an de la momentul Lehman si uitandu-ne in urma observam evolutia pietelor financiare si psihologia lor in momente extreme de criza. Perioada de un an se imparte in doua trenduri clare. Primele 6 luni in care piata a continuat scaderea accelerata, investitorii vedeau numai riscuri din ce in ce mai mari, iar opinia generala era ca nimic nu mai poate opri crahul sistemului bancar care se raspandea rapid in toata economia. Interventia hotarata a marilor state in salvarea sistemului financiar prin oferirea de garantii guvernamentale a readus treptat increderea, iar urmatoarele 6 luni au fost incununate de cresteri sustinute, datorate in mare masura scaderilor exagerate generate de panica instaurata in atitudinea tuturor si schimbarii perceptiei asupra riscurilor asumate.

Ce s-a schimbat fata de acum un an? In primul rand sistemul bancar a fost salvat de la colaps, desi unii inca mai au indoilei in privinta acestui aspect, iar acum se pun bazele unui sistem financiar mai bine supravegheat si orientat catre un management al riscului mult mai strict. Totusi nu ne putem astepta ca lucrurile sa revina la ce au fost inainte in scurt timp deoarece lovitura a fost mult prea grea. Urmeaza o perioada lunga de refacere si reconstructie sistemului, iar in momentul acesta ne aflam deja pe acest drum. Am depasit cea mai grea perioada, iar de acum inainte putem privi reconstructia pietelor de capital si revenirea treptata la normalitate a atitudinii investitorilor.

Lectia invatata in aceasta perioada este una foarte importanta si destul de simpla si anume ca atunci cand toti isi pierd speranta, increderea si viziunea sa fii acela care reuseste sa treaca peste emotii si sa profite de oportunitatile oferite. Rockefeller spunea: “cel mai bun moment pentru a cumpara actiuni este atunci cand curge sange pe strazi”. Retrospectiv privind observam cum bursa a reusit sa remunereze consistent pe toti aceia care au avut curaj si au mizat pe acest concept. Nu trebuie sa credem ca daca nu au fost prinse minimele, chilipirurile au disparut, chiar din contra, piata este inca la -70% fata de maxime, iar riscurile sunt din ce in ce mai mici.

Criza creeaza oportunitati! Nu le pierdeti!

Gabriel Necula
Dir. Adj. Operatiuni Prime Transaction
18 septembrie 2009